

Reizigersoverleg in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag Vervoersautoriteit

Aan: de bestuurscommissie Va van de MRDH
T.a.v. mw. C. Mourik, secretaris
Postbus 21012
3001AA Rotterdam

**Betreft: Advies Herijking
Transitieprogramma corona 2022 e.v.**

Kenmerk: -

Datum: 20 september 2021

Geachte mevrouw Mourik,

In uw brief van 8 september jl., kenmerk: 84547, heeft u gereageerd op ons advies van 1 juli jl., kenmerk 83176 betreffende het Transitieprogramma corona en OV 2022 e.v. Wij zijn ermeê ingenomen dat u onze analyse volledig deelt en dat u samen met de provincie én andere partijen (waaronder het Rijk zelf) optrekt om gezamenlijk een intensief programma af te spreken over toekomstige OV-investeringen en over het beperken van de gevolgen van OV met betrekking tot corona. U vraagt Metrocov om via het LOCOV in het NOVB te pleiten voor aanvullende financiële steun voor verlenging van de beschikbaarheidsvergoeding en voor OV-investeringen in samenhang met de gebiedsontwikkeling in deze metropoolregio. Metrocov is daartoe zeker bereid.

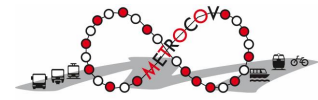
In uw brief presenteert u de herijgingsvoorstellen die op 22 september a.s. aan de BcVa worden voorgelegd en u verzoekt Metrocov hierop advies te geven. Dit advies volgt onderstaand.

Actuele stand van zaken

In uw brief laat u zien hoe de reizigersaantallen in de MRDH-concessies zich ontwikkelen. U verwacht dat het OV-gebruik, dat thans gemiddeld 69% bedraagt ten opzichte van 2019, verder zal stijgen zodat perspectief ontstaat op een gezond OV-systeem. Bij deze ontwikkeling plaats u aantal kanttekeningen:

- Het is lastig te voorspellen tot welk niveau het OV-gebruik de komende maanden zal stijgen gezien ontwikkelingen als (gedeeltelijk) thuiswerken en meer online onderwijs;
- Bij een relatief hoog OV-gebruik van bijvoorbeeld 80% of 90% resteert nog steeds een grote financiële opgave: 10% lagere reizigersaantallen betekent ongeveer een financieel tekort van € 30 miljoen per jaar;
- Toenemende reizigersaantallen kunnen leiden tot capaciteitsknelpunten waardoor in het najaar op drukke tijden en plaatsen extra capaciteit moet worden ingezet. Dit zal sterk kostenverhogende effecten hebben.

U verwacht dat een tweetal relevante ontwikkelingen ten opzichte van juli jl., zoals de heropening van het hoger onderwijs en de afschaffing van de anderhalve meter samenleving, zal leiden tot een verdere stijging van het OV-gebruik.

Metrocov verwacht dat de afschaffing van de mondkapjesplicht in het OV te zijner tijd een gunstige uitwerking kan hebben op het OV-gebruik.

Metrocov houdt onverkort vast aan zijn visie zoals vermeld in de brief van 1 juli jl. namelijk, dat een goed en duurzaam OV-systeem in de verstedelijkte metropoolregio in de komende jaren alleen kan met aanvullende financiële steun van het Rijk. Dat betekent dat er feitelijk geen sprake kan zijn van verdere afschaling van de dienstverlening door het OV. Dat is in lijn met het uitgangspunt van het demissionaire kabinet. Bovendien vindt Metrocov dat het Rijk ook na 1 september 2022 de vervoerders tegemoet moet komen.

Metrocov stelt dan ook aan de herijtingsvoorstellen de volgende voorwaarden:

- De Beschikbaarheidsvergoeding OV (BVOV) door het Rijk moet worden voortgezet zolang dat nodig is voor het waarborgen van de continuïteit van het OV-systeem én het toekomstvast maken van het OV-systeem in de metropoolregio;
- De herijking van het OV dient gelijke tred te houden met het herstel van de reizigersaantallen in casu oplopende bezettingsgraad;
- De herijtingsvoorstellen dienen toekomstvast te zijn en dienen het OV-systeem te versterken in het kader van MOVV en het Toekomstbeeld OV 2040.

Metrocov adviseert positief over de Marketing en tariefacties van de MRDH-vervoerders. Metrocov hoopt dat deze acties bij zullen dragen tot een verdere stijging van het OV-gebruik en herstel van de bezettingsgraad.

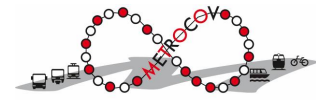
Advies herijtingsvoorstellen vervoerders

Ten opzichte van het op 24 maart 2021 door de BcVa vastgestelde Transitieprogramma, inclusief de vervoerkundige maatregelen en met inachtneming van het advies van Metrocov d.d. 17 maart 2021 (kenmerk: 80189) en d.d. 1 juli 2021 (kenmerk: 83176) adviseert Metrocov het volgende.

- **Vervoerder RET**

Lagere frequenties van lijnen (coronamaatregel) leidt voor reizigers tot langere wachttijden bij de halten. Dat betekent volgens Metrocov dat halten op enigerlei wijze comfortabel ingericht moeten zijn om het langere wachten voor de reizigers te verzachten.

Het maatregelenpakket van 2021 en 2022 van RET is alleen haalbaar met een resultaat van 0, indien de BVOV het gehele jaar in 2022 van kracht wordt (bron: memo RET d.d. 13 augustus 2021). Metrocov adviseert om de vervoerder te ondersteunen in haar verzoek de BVOV te doen verlengen in 2022 alsook richting 2023 teneinde structurele effecten van corona weg te werken en concessies mogelijk weer financieel gezond te maken en mogelijk te herijken.

Metrocov vindt dat het maatregelenpakket niet mag resulteren in het bezuinigen van onderhoud (Assets). Het tijdelijk opheffen van een metrolijn A als gevolg daarvan vindt Metrocov onaanvaardbaar.

- **Vervoerder HTM**

In het kader van de Marketing en tariefacties vindt Metrocov het onverstandig om met ingang van december 2021 dertien tramhaltes tijdelijk over te slaan. In het overzicht van HTM d.d. 14-6-2021 wordt uitgegaan van 10 tramhaltes (7 in Den Haag en 3 in Rijswijk). Metrocov kan zich voorstellen dat er versnellingsmaatregelen nodig zijn, maar vindt dat deze maatregelen bij moeten dragen aan herstel van de bezettingsgraad, een toekomstvast OV-systeem, toekomstvastheid van haltes en 'tevreden reizigers'. Bovendien moet er een relatie zijn met de Schaalsprong OV en met het investeringsbesluit programma Instroom Nieuwe Trams Haagse regio van de BcVa d.d. 8 juli 2020, waaraan ook HTM in haar overzicht refereert.

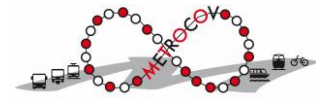
Metrocov adviseert positief over het voorstel van HTM om voor de herijking van het Transitieprogramma in december a.s. te bepalen welke maatregelen genomen moeten worden om het financieel resultaat van HTM in 2022 minimaal break-even te krijgen.

Metrocov adviseert eveneens positief over de stimuleringsmaatregelen (bijdrage MRDH van 100 miljoen) voor het realiseren van de lange termijnvisie en om het OV-systeem te versterken. Eén van de maatregelen betreft de plannen voor een lokaal maatwerkvervoersysteem ten behoeve van Benoordenhout (Clingendael) waar bus 18 is weggefallen en ten behoeve van Zuidwest (o.a. Vroondaal). Voor Benoordenhout is het cruciaal om de verbinding met het centrum te herstellen, niet alleen met het Maatwerkvervoer maar ook met het OV (bijv. lijn 20).

- **Vervoerder EBS**

Metrocov adviseert overwegend positief over de vervoerkundige maatregelen van EBS aangezien deze maatregelen gericht zijn op het toekomstvast maken van het OV-systeem. Dit betreft de volgende maatregelen:

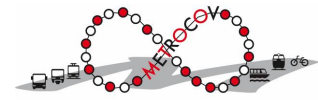
1. Koppeling van R-net lijn 455 (Zoetermeer – Delft) met streeklijn 32 (Delft – Naaldwijk – 's Gravenzande), met de ambitie om dienstregeling én de gehele infrastructuur op R-net kwaliteitsniveau inclusief haltes te krijgen. Metrocov vindt dat een goed voorstel. De "verbinding tussen Westland en Oostland" is een reeds lang gekoesterde wens vanuit Delft. Echter, het versnellen van deze R-net lijn mag niet resulteren in het schrappen van haltes, maar op de eerste plaats door het regelen van verkeerslichtprioriteiten, vrije busbanen en doorstromingsmaatregelen.
2. Wijziging van de route van lijn 31 in Monster, niet meer door, maar om het dorp heen. Metrocov kan op basis van de inhoudelijke argumenten instemmen met deze routewijziging, maar maakt daarbij wél een uitzondering. Een busroute mag niet louter op basis van klachten van omwonenden over trillingen e.d. alleen gewijzigd worden. Daarvan zou een precedentwerking uit kunnen gaan en dat vindt Metrocov ongewenst. Metrocov beschouwt hiermee zijn brief van 1 juli jl., kenmerk: 84246 als beantwoord. Wij begrijpen uit uw reactie dat het voornamelijk om een tijdelijke omleiding gaat en dat de extra kosten daarvan door de gemeente worden gedragen. Wij stellen het op prijs dat u de gemeente Westland verzoekt om Metrocov te informeren en te betrekken bij het vervolgproces. Wij hebben begrepen dat indien de

- uitkomsten van het vervolgproces tot een definitieve wijziging in de lijnvoering van lijn 31 leidt, u deze wijziging voor advies aan het Metrocov voor zult leggen. V.w.b. de huidige routewijziging van lijn 31 om het dorp adviseert het Metrocov positief.
3. Het strekken van lijn 32 op termijn over de N223 (De Lier). Metrocov vindt dat deze maatregel pas kan worden doorgevoerd als er een alternatief beschikbaar is in de vorm van een Maatwerkoplossing, in de geest van de DelftHopper. De suggestie dat gedupeerde reizigers de RegioTaxi kunnen nemen is niet terecht, omdat deze vervoerswijze een veel hoger tarief heeft.
 4. Vervanging van de huidige buslijnen 81 en 85 in Spijkenisse door een pilot met maatwerkvervoer (Spijkhopper) waarvan de exploitatie deels wordt bekostigd uit de budgetten voor de stadslijnen 81 en 85 en deels uit het maatwerkbudget. Metrocov adviseert positief onder voorwaarde dat de pilot na 2 jaar wordt geëvalueerd en vervolgens wordt voortgezet en dat deze pilot moet voorzien in toekomstvast OV.
 5. Beëindiging van lijn 73 (Station Lansingerland – Zoetermeer Centrum West) per eind augustus 2022 en tot die datum lijn 73 in een versoepelde dienstregeling te laten rijden, alleen op werkdagen overdag, niet meer in de avonden en niet meer in het weekend. Metrocov adviseert over dit voorstel positief onder voorwaarden dat (1) reizigers op die tijden over alternatief vervoer kunnen beschikken (mogelijk RR) en (2) indien m.i.v. eind augustus 2022 vraagafhankelijk maatwerkvervoer beschikbaar is.
 6. Samenvoeging lijn 51 (Rijswijk NS – Delft) met lijn 61 (stadslijn Delft). Metrocov vindt deze maatregel een verslechtering voor zowel de gebruikers van lijn 61, die haltes verliezen, als voor de reizigers van lijn 51, interlokale reizigers die met een routeverlenging geconfronteerd worden. Vooral dat laatste is vreemd, omdat EBS elders juist ijvert voor routeverkortingen (De Lier). Deze samenvoeging is alleen acceptabel als deze tijdelijk is vanwege de Corona-maatregelen. Mocht dat niet zo zijn dan zal EBS moeten beargumenteren in hoeverre deze samenvoeging toekomstvast is en in overeenstemming met de verdere gebiedsontwikkeling in de regio (gemeente Rijswijk en Gemeente Den Haag Zuidwest).

Vraagafhankelijk maatwerkvervoer (Kader Beleidslijn Maatwerkvervoer MRDH 2020-2025)

De herijkingsmaatregelen van de vervoerders bevatten voorstellen tot het vervangen van OV-lijnen door vraagafhankelijk maatwerkvervoer (Spijkenisse, Zoetermeer, Benoordenhout). Dit maatwerkvervoer wordt bekostigd door MRDH (50%) en de gemeente (50%) en zijn overeenkomstig de beleidslijn meestal experimenten met een beperkte duur 2-3 jaar. Het continueren van dit maatwerkvervoer hangt nauw samen met de beschikbaarheid van de benodigde middelen voor exploitatie. Dit is in zekere mate kwetsbaar, bijv. indien een gemeente na afloop van een experiment besluit geen middelen meer voor het maatwerkvervoer beschikbaar te stellen. Recent voorbeeld daarvan is de gemeente Vlaardingen die geen middelen meer beschikbaar heeft voor het bekostigen van het maatwerkvervoer Stop to Go. In die situatie vervallen verbindingen waardoor reizigers worden gedupeerd. Zij zijn dan niet meer in staat om met OV + aanvullend maatwerkvervoer van A naar B te reizen dan wel van deur tot deur.

Het maatwerkvervoer vervangt veelal dun bezette OV-lijnen en heeft daarom een belangrijke vervoersfunctie voor reizigers. Daarom stelt Metrocov als voorwaarde dat het maatwerkvervoer toekomstvast dient te zijn, ook financieel, en een vitale functie dient te vervullen in de Mobiliteitstransitie en in het kader van het Toekomstbeeld OV 2040.

Dit is ons advies op de herijking van het Transitieprogramma corona 2022 e.v.

Met vriendelijke groet,

De consumentenorganisaties verenigd in het METROCOV

Voorzitter,
N. van der Vliet.